

21. 9. 2025 – Nový a starý král, podruhé

1. čtení: 1Sam 17, 1-30

Píseň: EZ667 – Vítězi k poctě zpívejme

Základ kázání: 1Sam 17, 31-58

Kázání: Milí shromáždění,

Bible se ráda opakuje. A také zachovává *různé* pohledy na stejnou situaci. Stejně jako různé *tradice*, vyprávění stejného příběhu. Tak Bible *pro jistotu* opakuje už *první* biblický příběh – stvoření. S odlišnými důrazy. Opakuje *celou* dobu královskou v knihách Paralipomenon – opět s různými důrazy. A stejně i tzv. „Nový Zákon,“ který právě podle židovské tradice přijal *čtyři* vyprávění o Ježíši Kristu.

Tak snad nepřekvapuje, že i první setkání „mesiášského“ krále Davida a krále Saula Bible uchovala ve dvou podáních. Opět s odlišnými důrazy. Ale hlavní zvěst příběhu zůstává – nový král David přišel starému, Bohem-zavrženému králi Saulovi *pomocť*.

Místo aby se mu posmíval jako Goliáš. Jako jistě měli ze Saula legraci i jeho vojáci. Místo aby se *vojensky* chopil moci – pučem. Tak přišel starému, zatracenému královi *pomocť*. A opět v situaci, s níž si Saul naprosto nevěděl rady. Kterou vůbec nebyl schopen řešit. Jako příběh předchozí, v němž Bohem-pomazaný David odháněl od Saula Bohem-poslaného zlého ducha.

Biblické zdvojování pak není žádná banalita. Ačkoli nás, dědice řeckého způsobu uvažování, obvykle štve a obtěžuje. Tak je až paradoxní, že pro jazyk svého zjevení si biblický Hospodin vybral dva jazyky a kultury spíše *protikladné*. Hebrejská kultura ráda opakuje a zdvojuje, řecká to považovala za znak negramotnosti až buranství.

Ale takový už je Hospodin Bůh – stále jiný, než jak si ho lidé představují. Stále znovu pro člověka paradoxní. Provokující.

Tak i praotcové, proroci, Kristus.

A tak i David. Který přišel zachránit vysokého, statného bohatýra Saula před *soubojem*. Drobný, ryšavý hezounek a mladíček

zachránil víc-než-dva-metry vysokého „bijce.“ A stačil mu k tomu jen prak a kámen. Neměl brnění. Helmu. Štít. Kopí. Ani meč. Na rozdíl od Goliáše. Na rozdíl od *Saula*. Nebyl v soubojích trénován – na rozdíl od mýtického Achilla. I Goliáše.

A když mu Saul nabídl svou zbroj i meč, nebyl schopen je ani použít. A přesto na Goliáše šel zcela neochvějně. Jak paradoxní! Asi jako Mojžíš prosící egyptského faraona o propuštění Israelců. Jako Abraham opouštějící všechno, co znal, pro Boha bez jména a podoby. Jako Kristus umírající na kříži. A mnoho dalších.

Tak co na tom, že Goliáš připomínal obří Anákovce, před kterými utíkal Boží lid raději zemřít do pouště, než aby vstoupili do Hospodinem Zaslíbené země po vysvobození z Egypta. Co na tom, že byl ještě vyšší a mohutnější než Saul. Co na tom, že jen jeho brnění vážilo asi 40 kg a jen kovová špička jeho kopí vážila dalších pět. Co na tom, že jen Goliášovo brnění vážilo víc, než celý David. Co na tom, že Goliáš zabíjel protivníky v soubojích déle, než byl David vůbec naživu.

Co na tom, že Saul již selhával v tom dodneška základním úkolu vládců a politiků – *chránit svůj lid* před ohrožením, válkou, nepřáteli, zabíjením. Vnitřními i vnějšími. A tak, že *pomazaný* – mašijach – Saul měl splnit tento úkol. Ne pastýř David.

Vždyť jak by mohl *pastýř* vynikat v boji?

No právě...

Jak to i David připomněl Saulovi: Vznešený králi, jsem sice drobný mladík. Jsem sice „jen“ pastýřem ovcí. Ale *právě proto* jsem jen s klackem v ruce *zabíjel medvědy*. A lvy. Zatímco jsem je druhou, holou rukou držel za tlamu.

Tak když jsem dokázal takřka holýma rukama zabít lva i medvěda, *protože* jsem „jenom“ dobrým pastýřem, co potom nějaký neobřezanec, který ponižuje Hospodina Boha? Slovy předchozího příběhu: Co na tom, že tě zavrhl stejný Bůh, který mě vyvolil za tvého nástupce. *Jenom* proto ti *nemám* přinášet spásu, záchranu, vykoupení, Boží milost odháněním zlého ducha třeba i od Boha?

Tak je převelice důležité, že David nejedná podle nějaké „slepé“ víry. Nebo fanatické. Nebo *nepoučené*. David jedná právě opačně, podle víry *velmi poučené*. Mnohokrát ozkoušené. Proti lvům, medvědům i zlým duchům. Tedy jedná podle víry ověřené. Tak

prokázané a dokázané, jak jen je to možné. Také proto, že Bible *odmítá* slepou víru. Kdepak „skok víry“ (angl. „leap of faith“). To je zase jen pohanství, magie, hřích. *Právě* biblický Bůh vyžaduje *vždy* víru *poučenou*. Aby člověk Bohu věřil *pro to všechno, co už Bůh udělal*.

A tak vzal David do ruky pár kamenů a prachobyčejný prak. Vždyť i dnes si si, že po nás i dnes někdo „jen“ *hází* kameny plnou silou! Co potom, když ten kámen je vystřelen násobně vyšší rychlostí a přesností z praku?

Ale Goliáš si myslel, že je chytřejší. Vždyť byl po zuby ozbrojený a obrněný – jako tank. A zabil už desítky, možná stovky obrněných, po zuby vyzbrojených protivníků. Všech vycvičených k bitvě i k souboji. Co je nějaký zakrslík s něčím tak ubohým, jako je kámen a klacek? Cha, cha cha!

Švist, lup a bylo po Goliášovi.

Pokud by biblická ironie nebila do očí.

V jedné větě je vyřešen ten předlouhý příběh. Tak rychle, že i příběh to pro jistotu zopakuje – kdyby si posluchač nevšiml.

Až má člověk pocit, že většina příběhu byla o něčem jiném, než o „Davidovi a Goliášovi.“ Že většina příběhu je zbytečná. Vždyť to šlo převyprávět třemi větami!

A opět nalézáme stejné od počátku do konce Bible: Proč Bible hned v první větě řekne, že Bůh stvořil svět – ale pak Bůh „tvoří“ svět dalších třicet veršů? A pak vypráví příběh o tom samém znovu?

Stejně jsou také např. vánoční příběhy – prý o Ježíšově narození, které je ale také zmíněno jednou větou v každém z nich. Proč na tak dlouhé lokte vypráví kniha Zjevení o konci světa – copak nestačí jedna, dvě věty: Svět skončí?

To se ale „jen“ zase ozývá lidský hřích. Pýcha. Touha po bohorovnosti. Dojem, že *my* přece dobře víme, o čem *všem* biblické příběhy jsou. A tak, jak mají (a nemají) být napsány. *My* přece víme, co je důležité a potřebné – už ve škole jsme to přece všichni říkali učitelům: To přece nebudu nikdy potřebovat!

Ale židé přesto ty příběhy právě takto, zdánlivě zbytečně dlouze, vyprávějí a čtou. Tři, čtyři tisíce let. A křesťané tuto tradici přejali. Vždyť by z evangelií stačilo jedno – ne? A z něj *jen* pašijní příběh, ne?

Tak v tom případě stačí i na naše příběhy jen jedna, dvě věty: Narodili jsme se, a umřeli jsme. Vždyť co tak význačného jsme udělali? Jenže to najednou ne. To nás uráží a příliš zjednodušuje. *Náš* příběh stojí za mnohá vyprávění – kolik jsme toho o *vlastním* příběhu už navyprávěli!

Ale věčnému, všemohoucímu, milosrdnému Hospodinu Bohu do toho kecat budeme?

Tak zjišťujeme, že právě Bible se znovu a znovu soustředí na *kontext*. Na *okolnosti*. Co se dělo *jiného*, dalšího, „hned vedle.“ Zatímco se rodil Boží Syn. Když Bůh už stvořil svět. Až svět bude končit. Když David vyšel porazit Goliáše. A že toho ve všech i dalších případech bylo *tolik*!

V dnešním příběhu nenávist, závist a hněv Davidových bratrů. Když se jenom slušně *ptal*. Strach krále Saula. Strach celého Božího lidu z *jednoho* muže. Začátek porážky Pelištejců, kterou nezvládla ani celá doba soudců, ani statečný bohatýr Saul. Dokonce právě v boji proti nim zemře – i všichni jeho synové. A jak snadno je poráží ryšavý *pastýř* David. Že ani vládcové vůbec netuší, jak schopní lidé jsou mezi jeho „poddanými.“ Že králové a vládcové *vůbec* nejsou „ti nejlepší a nejvhodnější.“ Že *jen* přemáhání obtíží vede ke kompetentnosti, schopnostem, spolehlivosti, odolnosti. K osvědčenosti. Že víra bez skutků je mrtvá – a tak přináší smrt i dalším. Že Saula vůbec nezajímalo Davidovo jméno – ale původ. Tak si nejspíš ani nevšiml, že je to ten samý, kdo mu chodí hrát do paláce.

A že Davidovi je úplně jedno Saulovo bohatství. I ruka princezny. Pro pohádkovou odměnu za porážku Goliáše si nikdy nepřišel. A bude ji odmítat.

Mnohem důležitější, cennější, působivější a nosnější je věrnost Hospodinu. Protože *Boží* věrnost *člověku*. *Proto* David porážel i lvy i medvědy takřka holýma rukama – z *Boží* milosti, a poté námahy biblické víry.

Ačkoli původně jen nesl jídlo a zprávy svým bratrům.

Hle, Boží král!

Amen

Píseň: EZ289 – Bohu chvála buď i čest